

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ให้เห็นถึงโครงสร้างของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย โดยการสำรวจความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานของภาครัฐที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างในอุตสาหกรรมก่อสร้างด้วยแบบสอบถามถึงระบบความอิทธิพลของแต่ละปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยได้แบ่งปัจจัยออกเป็น 6 กลุ่ม คือ (1) พฤติกรรมทางลบของผู้รับเหมา (2) ความเสี่ยงจากการใช้และการควบคุมเทคโนโลยี (3) ศักยภาพที่จำกัดขององค์กร (4) วัฒนธรรมที่ต่อต้านขององค์กร (5) ความเข้าใจผิดว่าระบบใช้งานยากและมีประโยชน์น้อย และ (6) ข้อจำกัดด้านกฎหมายและข้อบังคับ ซึ่งโครงสร้างของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐในการกำหนดแนวทางเพื่อช่วยลดอุปสรรคเหล่านั้น

การศึกษาวิจัยเริ่มจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ว่ามีปัจจัยใดบ้าง และศึกษากระบวนการของการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์จากวารสาร ตำราต่างประเทศต่อจากนั้นจึงได้วางโครงสร้างของปัจจัยโดยอาศัยปัจจัยจากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นเพื่อกำหนดรายละเอียดของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ ในอุตสาหกรรมก่อสร้างให้ชัดเจน จากนั้นได้ออกแบบสอบถามเพื่อสำรวจระดับความมีอิทธิพลของแต่ละปัจจัย ซึ่งก่อนแบบสอบถามไปสำรวจได้นำไปทดสอบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 3 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้กระชับถูกต้อง และตรงประเด็น การแจกแบบสอบถามได้สำรวจจากผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ ทั้งหมด 8 หน่วยงาน ซึ่งจากผลของแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

6.1.1 ปัจจัยที่ค่าตัวชี้ระดับความสำคัญของความเป็นอุปสรรคต่อใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีค่าดัชนีความสำคัญสูงที่สุดจากจำนวน 26 ปัจจัย คือ “การขาดความรู้ในการใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์” อาจเป็นเพราะว่าการขาดความรู้ในการใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ของเจ้าหน้าที่จะตระหนักว่าตนเองต้องมีความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ก่อนที่จะสามารถใช้งานระบบได้ และรองลงมาเป็นปัจจัย “การเสนอราคาต่ำส่งผลให้เกิดการทิ้งงาน” อาจเป็นเพราะว่าผู้ปฏิบัติงานภาครัฐเห็นว่าการที่ผู้เสนอราคาต่ำมากอันเนื่องจากการแข่งจะส่งผลให้เกิดผู้รับเหมาเกิดการทิ้งงานได้ และส่งผลเสียกับโครงการ

ก่อสร้าง ถัดมาเป็น “การคุกคามระบบอินเทอร์เน็ต” และ “การต่อต้านของเจ้าหน้าที่ในการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์แบบเดิมมาเป็นการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์” เจ้าหน้าที่พิจารณาระดับความมีอิทธิพลเป็นลำดับรองสุดท้ายและลำดับสุดท้ายตามลำดับ อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่มีความคิดว่าการเปลี่ยนแปลงของตนเองมีผลน้อยถ้ามีการบังคับใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างชัดเจน

6.1.2 จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ร่วมระหว่างปัจจัยพบว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 26 ปัจจัย พบว่าทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ร่วมกัน ตัวอย่างเช่น “ความไม่สมบูรณ์ของกฎหมายที่มารองรับการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ในกรณีที่มีการค้าขายระหว่างประเทศ” และ “ความไม่ชัดเจนและไม่เข้มงวดในการบังคับใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์” มีความสัมพันธ์ระหว่างกันมาก โดยมีปัจจัย “ความไม่สมบูรณ์ของกฎหมายที่มารองรับการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ในกรณีที่มีการค้าขายระหว่างประเทศ” เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่นมากที่สุด

6.1.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยช่วยชี้ให้เห็นถึงน้ำหนักความสำคัญของแต่ละปัจจัยโดยแบ่งปัจจัยเป็น 6 กลุ่ม พร้อมค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละกลุ่มดังนี้ (1) “วัฒนธรรมที่ต่อต้านขององค์กร” (23%), (2) “พฤติกรรมทางลบของผู้รับเหมา” (18%), (3) “ความเสี่ยงจากการใช้และการควบคุมเทคโนโลยี” (18%), (4) “ความเข้าใจผิดว่าระบบใช้งานยากและมีประโยชน์น้อย” (15%), (5) “ข้อจำกัดด้านกฎหมายและข้อบังคับ” (14%) และ (6) “ศักยภาพที่จำกัดขององค์กร” (12%) ซึ่งทั้งกลุ่มปัจจัยและน้ำหนักความสำคัญที่ได้นี้จะ เป็นประโยชน์ต่อภาครัฐในการกำหนดแนวทางเพื่อช่วยลดอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยกลุ่มปัจจัยแสดงดังรูปที่ 6.1

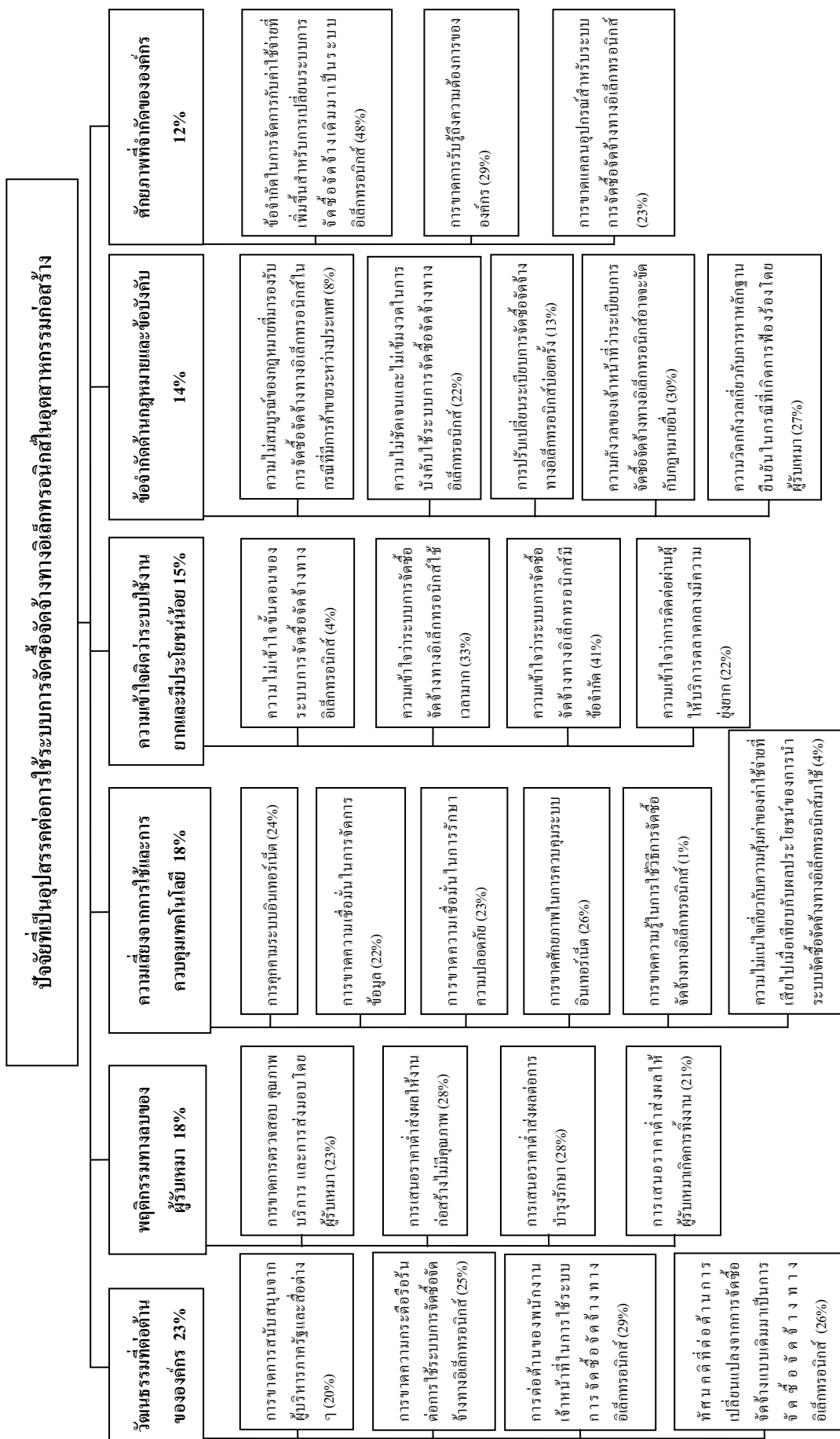
6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

จากโครงสร้างของปัจจัยที่ทดสอบและพัฒนาขึ้นนี้ ในส่วนผู้ที่สนใจในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ควรจะมีการทดสอบในอุตสาหกรรมก่อสร้างที่กว้างขวางขึ้นเพื่อจัดทำเป็นมาตรฐาน หรืออาจจะมีการทดสอบเพิ่มเติมในปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต หรือเพิ่มความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง

6.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับอุตสาหกรรมก่อสร้าง

หลังจากได้โครงสร้างของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐที่จะนำปัจจัยที่เป็นอุปสรรคที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปช่วยหาแนวทางในการลดอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์

รูปที่ 6.1 แสดงโครงสร้างปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ในอุตสาหกรรมก่อสร้างและนำนักความสำคัญ